

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (НОВОГРЕЦЬКА) — З КУРС БАКАЛАВРАТУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з Іноземної мови за професійним спрямуванням (новогрецької)
для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 327:811.14:378(075.8)
I-672

Укладачі:

О. В. Сніговська, к. пед. наук, в.о. зав. кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій ФМВПС Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

А. В. Малахіті, старший викладач кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій ФМВПС Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

Г. Л. Петрова, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу Київського національного лінгвістичного університету;

О. М. Набока, кандидат філологічних наук, зав. кафедри іноземних мов професійного спрямування Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (*протокол № 3 від 29 листопада 2024 року*)

Іноземна мова за професійним спрямуванням (новогрецька)
I-672 — 3 курс бакалаврату : методичні вказівки з іноземної мови за професійним спрямуванням (новогрецької) для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / уклад.: О. В. Сніговська, А. В. Малахіті. — Одеса : Астропринт, 2024. — 24 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (новогрецька)» для третього курсу бакалаврату та були розроблені відповідно до робочої програми та силабусу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Основна мета розроблення методичних вказівок — надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 327:811.14:378(075.8)

© Сніговська О. В., Малахіті А. В.,
укладання, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
Зміст навчальної дисципліни (змістовні модулі, структура навчальної дисципліни)	5
Теми практичних занять	7
Самостійна робота	10
Питання для періодичного і підсумкового контролю	17
Шкала оцінювання: національна та ECTS	19
Рекомендована література (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси)	19

ВСТУП

Методичні вказівки з Іноземної мови за професійним спрямуванням (новогрецької) призначені для допомоги здобувачам третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова на факультеті міжнародних відносин, політології та соціології.

Мета: опрацювати навички вживання основних граматичних структур, без яких неможливо розуміння і грамотне оформлення мови; формувати мовленнєві навички з грецької літератури; продовжити вивчення історії, релігії, культури Греції й Кіпру, розвивати стійкий інтерес здобувачів до здійснення діяльності самостійного читання історичних грецьких видань, формувати вміння та навички аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання: розвивати вміння та навички з усіх видів мовної і мовленнєвої діяльності в контексті основних комунікативних цілей: розуміння історичних текстів, мовлення, перекладу текстів за спеціальною тематикою, анотування матеріалів іноземною мовою, виступів із усними доповідями щодо хронології подій у Греції й на Кіпрі, написання різноманітних есе з грецької літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

- знати предметну область та розуміти професійну діяльність;
- бути здатними використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- аналізувати міжнародні інтеграційні процеси та на Європейському континенті, та місце в них України;
- застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них Греції та Кіпру для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем;
- вміти здійснювати комунікацію та інформаційно-аналітичну діяльність у сфері міжнародних відносин (українською та новогрецькою мовами);
- вільно спілкуватися державною та новогрецькою мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів;

- володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на новогрецьку мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів;
- мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (новогрецька)» складається з таких змістових модулів, як-от:

1. **Змістовий модуль I:** Мовний аспект.
2. **Змістовий модуль II:** Мовленнєвий аспект.
3. **Змістовий модуль III.** Історико-культурний аспект.

Зміст навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект

Тема 1. **Прикметники 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο.** Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.

Тема 2. **Прикметники 2 категорії на -ύς, -ία (-εία), -ύ.** Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.

Тема 3. **Прикметники 3 категорії на -ής, -ία, -ί.** Винятки.

Тема 4. **Прикметники 4 категорії на -ης, -α, -ικο και -άς, -ού, -άδικο.** Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.

Тема 5. **Прикметники 5 категорії на -ής, -ής, -ές/ -ώδης, -ώδης, -ώδες.** Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект («Еллінізм в Україні»)

Тема 6. **Давні греки – колоністи на берегах Північного Причорномор'я.** Перші колонії на берегах Чорного і Азовського моря. Розвиток сільського господарства, ремесла, торгівлі та культури.

Тема 7. **Міцні зв'язки Київської Русі з грецькою Візантійською імперією.** Корсунь. Міждержавні договори, як наслідок походів слов'ян на Візантію в 860 і 907 рр. Міждержавні договори. Торговельні шляхи. Просвітителі слов'ян Кирило і Мефодій. Бібліотеки. Архітектура.

Тема 8. Грецькі православні церковні товариства та їхній значний внесок у розвиток української культури й освіти XVI-XVII ст. Острозька академія. Друкар Іван Федоров. Львівське братство. Київська академія. Богдан Хмельницький.

Тема 9. Переселення греків Криму до Надазов'я (м. Маріуполь). Митрополит Ігнатій. Сільське господарство, скотарство, бджолярство, садівництво, ремісництво, рибальство греців-переселенців. Маріуполь – торговельний центр Надазов'я.

Тема 10. Крим: протистояння грецького православного християнства ісламу (м. Керч і м. Єні-Кале). Політичні й економічні наслідки підписання Кючук-Кайнарджийського мирного договору між Російською імперією та Османською імперією (1774 р.). Еволюція грецьких громад Керчі, Єні-Кале тощо.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект **Вступ до лінгвокраїнознавства**

Тема 11. Візантійська імперія (IV – XV ст.). Костянтин Великий. Заснування нової столиці. Міланський едикт. Флавій Клавдій Юліан (Юліан II Відступник). Феодосій I Великий і його сини. Константинопольський університет Пандідактеріон. Проповідники християнства Кирило і Мефодій. Закон «Ἀλληλεγγύου / Солідарності» і вплив його скасування на економічну і політичну сфери Візантійської імперії. Протистояння імперії туркам-сельджукам і норманам. Облога та взяття Константинополя військами Четвертого хрестового походу (1204 р). Вторгнення турок-османів. Воцаріння Костянтина IX Палеолога. Прихід до влади османського султана Мехмеда II Фатіха (Завойовника). Облога і падіння Константинополя (1453 р).

Тема 12. Греки Османської імперії (XV ст. – 1821 р.). Економічна діяльність греків: сільське господарство, скотарство, внутрішня і зовнішня торгівля (коробейники, ярмарки, каравани, грецький торговельний флот), кустарне виробництво («привілей громади», податки). Общинні старости та освіта в грецьких громадах: «таємні школи», діяльність Косми Етолійського і Адамантиоса Кораїса. Початок грецької національно-визвольної революції 1821-1829 рр: «Філікі Етерія», Іоанн Каподастрія, філеллінізм.

Тема 13. Національно-визвольна боротьба грецького народу проти османського панування (1821-1829 рр.). Священний союз і грецьке питання. Філеллінізм. Перші й Другі національні збори та їхні рішення. Дві громадянські війни між угрупованнями повсталих греків.

Адріанопольський мирний договір 1829 р. Лондонський протокол 1830 р. Реформи першого президента Греції Іоанна Каподістрії (1776-1831 рр.).

Тема 14. Континентальна Греція. Фессалія, Епір, Македонія, Фракія.

Тема 15. Острівна Греція. Споради, Кіклади, Додеканес, Крит, Евбея, острови Східного Егейського моря.

Теми практичних занять

Тема 1. Прикметники 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο.

- 1.1. Відмінювання прикметників 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο.
- 1.2. Винятки прикметників.
- 1.3. Утворення прислівників на -α, -α≠-ως.
- 1.4. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників (πιο, -ότερος/-η/-ο).
- 1.5. Винятки ступенів порівняння прикметників і прислівників.

Тема 2. Прикметники 2 категорії на -ύς, -ιά (-εία), -ύ.

- 2.1. Відмінювання прикметників 2 категорії на -ύς, -ιά (-εία), -ύ.
- 2.2. Утворення прислівників (-ια).
- 2.3. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників (πιο, -ύτερος/-η/-ο).
- 2.4. Винятки.

Тема 3. Прикметники 3 категорії на -ής, -ιά, -ί.

- 3.1. Відмінювання прикметників 3 категорії на -ής, -ιά, -ί.
- 3.2. Винятки.

Тема 4. Прикметники 4 категорії на -ης, -α, -ικο και -άς, -ού, -άδικο.

- 4.1. Відмінювання прикметників 4 категорії на -ης, -α, -ικο
- 4.2. Відмінювання прикметників 4 категорії на -άς, -ού, -άδικο.
- 4.3. Утворення прислівників (-ικα).
- 4.4. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників (πιο).
- 4.5. Винятки.

Тема 5. Прикметники 5 категорії на -ής, -ής, -ές/ -ώδης, -ώδης, -ώδες.

- 5.1. Відмінювання прикметників 5 категорії на -ής, -ής, -ές.
- 5.2. Відмінювання прикметників 5 категорії на -ώδης, -ώδης, -ώδες.
- 5.3. Утворення прислівників (ως).
- 5.4. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників

(-έστερος/-η/-ο).

5.5. Винятки.

Тема 6. Давні греки – колоністи на берегах Північного Причорномор'я.

6.1. Перші колонії на берегах Чорного і Азовського моря.

6.2. Розвиток сільського господарства, ремесла, торгівлі та культури.

Тема 7. Міцні зв'язки Київської Русі з грецькою Візантійською імперією.

7.1. Корсунь.

7.2. Міждержавні договори як наслідок походів слов'ян на Візантію в 860 і 907 рр.

7.3. Торговельні шляхи.

7.4. Просвітителі слов'ян Кирило і Мефодій.

7.5. Бібліотеки.

7.6. Архітектура.

Тема 8. Грецькі православні церковні товариства та їхній значний внесок у розвиток української культури й освіти XVI-XVII ст.

8.1. Острозька академія.

8.2. Друкар Іван Федоров.

8.3. Львівське братство.

8.4. Київська академія.

8.5. Богдан Хмельницький.

Тема 9. Переселення греків Криму до Надазов'я (м. Маріуполь).

9.1. Митрополит Ігнатій.

9.2. Сільське господарство, скотарство, бджолярство, садівництво, ремісництво, рибальство греків-переселенців.

9.3. Маріуполь – торговельний центр Надазов'я.

Тема 10. Крим: протистояння грецького православного християнства ісламу (м. Керч і м. Єні-Кале).

10.1. Політичні й економічні наслідки підписання Кючук-Кайнарджийського мирного договору між Російською імперією та Османською імперією (1774 р.).

10.2. Еволюція грецьких громад Керчі, Єні-Кале тощо.

Тема 11. Візантійська імперія (IV – XV ст.)

- 11.1. Костянтин Великий.
- 11.2. Заснування нової столиці.
- 11.3. Міланський едикт.
- 11.4. Флавій Клавдій Юліан (Юліан II Відступник).
- 11.5. Феодосій I Великий і його сини.
- 11.6. Константинопольський університет Пандідактеріон.
- 11.7. Проповідники християнства Кирило і Мефодій.
- 11.8. Закон «Солідарності» і вплив його скасування на економічну і політичну сфери Візантійської імперії.
- 11.9. Протистояння імперії туркам-сельджукам і норманам.
- 11.10. Облога та взяття Константинополя військами Четвертого хрестового походу (1204 р).
- 11.11. Вторгнення турок-османів.
- 11.12. Воцаріння Костянтина IX Палеолога.
- 11.13. Прихід до влади османського султана Мехмеда II Фатіха (Завойовника).
- 11.14. Облога і падіння Константинополя (1453 р).

Тема 12. Греки Османської імперії (XV ст. – 1821 р.).

- 12.1. Економічна діяльність греків: сільське господарство, скотарство, внутрішня і зовнішня торгівля (коробейники, ярмарки, каравани, грецький торговельний флот), кустарне виробництво («привілей громади», податки).
- 12.2. Общинні старости та освіта в грецьких громадах: «таємні школи», діяльність Косми Етолійського і Адамантіуса Кораїса.
- 12.3. Початок грецької національно-визвольної революції 1821-1829 рр: «Філікі Етерія», Іоанн Каподістрія, філеллінізм.

Тема 13. Національно-визвольна боротьба грецького народу проти османського панування (1821-1829 рр.).

- 13.1. Священний союз і грецьке питання. Філеллінізм.
- 13.2. Перші й Другі національні збори та їхні рішення.
- 13.3. Дві громадянські війни між угрупованнями повсталих греків. Адріанопольський мирний договір 1829 р.
- 13.4. Лондонський протокол 1830 р.
- 13.5. Реформи першого президента Греції Іоанна Каподістрії (1776-1831 рр.).

Тема 14. Континентальна Греція.

- 14.1. Фессалія.
- 14.2. Епір.
- 14.3. Македонія.
- 14.4. Фракія.

Тема 15. Острівна Греція.

- 15.1. Споради.
- 15.2. Кіклади.
- 15.3. Додеканес.
- 15.4. Крит.
- 15.5. Евбея.
- 15.6. Острови Східного Егейського моря.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Прикметники 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο.

1.1.-1.5. Вивчити правила відмінювання прикметників 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο і утворення прислівників (-α, -α≠-ως), а також утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників (πιο, -ότερος/-η/-ο). Скласти таблицю. Опрацювати практичні завдання. Виписати винятки до таблиці.

Тема 2. Прикметники 2 категорії на -ύς, -ιά (-εία), -ύ.

2.1.-2.4. Вивчити правила відмінювання прикметників 2 категорії на -ύς, -ιά (-εία), -ύ, а також утворення прислівників (-ια), ступенів порівняння прикметників і прислівників (πιο, -ύτερος/-η/-ο). Скласти таблицю. Опрацювати практичні завдання. Виписати винятки до таблиці.

Тема 3. Прикметники 3 категорії на -ής, -ιά, -ί.

3.1.-3.2. Вивчити правила відмінювання прикметників 3 категорії на -ής, -ιά, -ί. Скласти таблицю. Опрацювати практичні завдання. Виписати винятки до таблиці.

Тема 4. Прикметники 4 категорії на -ης, -α, -ικο και -άς, -ού, -άδικο.

4.1.-4.5. Вивчити правила відмінювання прикметників 4 категорії на -ης, -α, -ικο και -άς, -ού, -άδικο, утворення прислівників (-ικα), ступенів порівняння

прикметників і прислівників (πιο). Скласти таблицю. Опрацювати практичні завдання. Виписати винятки до таблиці.

Тема 5. Прикметники 5 категорії на -ής, -ής, -ής/ -ώδης, -ώδης, -ώδες.

5.1.-5.5. Вивчити правила відмінювання прикметників 5 категорії на -ής, -ής, -ής/ -ώδης, -ώδης, -ώδες, утворення прислівників (ως), ступенів порівняння прикметників і прислівників (-έστερος/-η/-ο). Скласти таблицю. Опрацювати практичні завдання. Виписати винятки до таблиці.

Тема 6. Давні греки-колоністи на берегах Північного Причорномор'я.

6.1.-6.2. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою «Велика грецька колонізація».

Тема 7. Міцні зв'язки Київської Русі з грецькою Візантійською імперією.

7.2.-7.3. Підготувати есе про міждержавні договори як наслідок походів слов'ян на Візантію в 860 і 907 рр.

Тема 8. Грецькі православні церковні товариства та їхній значний внесок у розвиток української культури й освіти XVI-XVII ст.

8.3- 8.4. Проаналізувати діяльність церковних товариств та їхнього внеску в розвиток української культури й освіти XVI-XVII ст.

Тема 9. Переселення греків Криму до Надазов'я (м. Маріуполь).

9.1. Знайти в Інтернеті і зробити підбірку цифрових світлин і відеоматеріалів про м. Маріуполь та історію його заснування.

Тема 10. Крим: протистояння грецького православного християнства ісламу (м. Керч і м. Єні-Кале).

10.1. Проаналізувати причини поступової втрати свого стратегічного значення фортецями Керч й Єні-Кале.

Тема 11. Візантійська імперія (IV – XV ст.).

11.1.-11.4.-11.5.-11.7. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою на вибір: «Костянтин Великий», «Флавій Клавдій Юліан (Юліан II Відступник)», «Феодосій I Великий», «Кирило і Мефодій».

Тема 12. Греки Османської імперії (XV ст. – 1821 р.).

12.3. Проаналізувати діяльність таємної організації «Філікі Етерія» та дати оцінку її внеску в підготовку підґрунтя грецької національно-визвольної революції 1821-1829 рр.

Тема 13. Національно-визвольна боротьба грецького народу проти османського панування (1821-1829 рр.).

13.3.-13.4.-13.5. Підготувати есе за темою на вибір: «Адріанопольський мирний договір 1829 р.», «Лондонський протокол 1830 р.», «Реформи першого президента Греції Іоанна Каподістрії (1776-1831 рр.)».

Тема 14. Континентальна Греція.

14.1.-14.4. Ознайомитися з особливостями адміністративного ділення континентальної Греції. Підготувати доповідь про Фессалію, Епір, Македонію, Фракію (за вибором).

Тема 15. Острівна Греція.

15.1.-15.6. Підготувати карту розташування островів Греції. За допомогою PowerPoint-презентації розповісти про один із грецьких островів: Споради, Кіклади, Додеканес, Крит, Евбея, острови Східного Егейського моря.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Реферати з переліку тем обираються здобувачем / здобувачкою самостійно і демонструються на занятті або надсилається викладачу до закінчення курсу. Обсяг реферату: 10 сторінок.

Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.

Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження).

Вельми важливим є формування таких умінь і навичок здобувача / здобувачки:

- самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження;
- здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації;
- обробляти та аналізувати інформацію;
- логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки;
- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати виконану роботу.

Робота має бути написана здобувачем / здобувачкою на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчає іноземна мова за професійним спрямуванням (міжнародні відносини). Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 10, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за Теоретична підготовка Практична підготовка
національною

шкалою

Здобувач освіти

Відмінно у повному обсязі глибоко та всебічно розкриває
володіє навчальним сутність практичних/
матеріалом, вільно, розрахункових завдань,
самостійно та використовуючи при цьому
аргументовано його нормативну, обов'язкову та
викладає під час усних додаткову літературу; може

виступів та письмових аргументовано обрати
відповідей; глибоко та раціональний спосіб
всєбічно розкриває виконання завдання й оцінити
зміст теоретичних результати власної практичної
питань, діяльності; виконує творчі
використовуючи при завдання та ініціює нові шляхи
цьому нормативну, їх виконання; вільно
обов'язкову та використовує набуті
додаткову літературу; теоретичні знання при аналізі
робить самостійні практичного матеріалу;
висновки, виявляє проявляє творчий підхід до
причинно-наслідкові виконання індивідуальних та
зв'язки; самостійно колективних завдань при
знаходить додаткову самостійній роботі
інформацію та
використовує її для
реалізації поставлених
перед ним завдань.
Здобувач здатен
виділяти суттєві ознаки
вивченого за
допомогою операцій
синтезу, аналізу,
виявляти причинно-
наслідкові зв'язки,
формувані висновки і
узагальнення, вільно
оперувати фактами та
відомостями

Добре достатньо повно володіє правильно вирішив більшість
навчальним матеріалом, розрахункових /тестових
обґрунтовано його завдань за зразком; має стійкі
викладає під час усних навички виконання завдання
виступів та письмових
відповідей,
використовуючи при
цьому нормативну та
обов'язкову літературу;
при представленні

	деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача,

вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

не володіє навчальним матеріалом

виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	10	здатність здобувача/-ки презентувати доповідь, відповідно до змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.
Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм новогрецької літературної мови.
Тезаурус	2	вміння здобувача/-ки працювати зі спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Практичне завдання	2	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

Питання для періодичного і підсумкового контролю

1. Прикметники 1 категорії на -ος, -η / -(ι)α, -ο. Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.
2. Прикметники 2 категорії на -ύς, -ία (-εία), -ύ. Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.
3. Прикметники 3 категорії на -ής, -ία, -ί. Винятки.
4. Прикметники 4 категорії на -ης, -α, -ικο και -άς, -ού, -άδικο. Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.
5. Прикметники 5 категорії на -ής, -ής, -ές/ -ώδης, -ώδης, -ώδες. Утворення прислівників. Утворення ступенів порівняння прикметників і прислівників. Винятки.
6. Причини великої грецької колонізації.
7. Давньогрецькі назви Чорного і Азовського морів.
8. «Грецький шлях» («Із варягів у греки») й товари, якими торгували купці.
9. Києво-Печерська лавра – центр духовного і культурного життя Києва.
10. Діяльність друкаря Івана Федорова і грецька мова.
11. Греки на службі у гетьмана Богдана Хмельницького.
12. «Справжні греки» і «греко-татари».
13. «Закрите місто» Маріуполь.
14. «Права і свободи» грецького населення Османської імперії.
15. Привілеї і преференції греків, що переселялися до Керчі й Сні-Кале.
16. Значення Міланського едикту в долі християнства Римської імперії.
17. Причини, що змусили імператора Флавія Клавдія Юліана відновити язичницькі культу.
18. Проголошення християнства державною релігією при Феодосії I Великому.
19. Розділ Римської імперії на Західну та Східну частини.
20. Освіта чоловіків і жінок Візантійської імперії.
21. Проповідники Кирило і Мефодій та слов'янська абетка.
22. Дрібні й великі землевласники та вплив на систему оподаткування імперії закону «Солідарності».
23. Економічні й політичні наслідки надання привілеїв венеціанцям.
24. Вплив скасування закону «Солідарності» на економічну і політичну сфери Візантійської імперії.

- 25.Облога та взяття Константинополя хрестоносцями.
- 26.Облога Константинополя османським військом і падіння Візантійської імперії.
- 27.Форми самоврядування греків в часи Османської імперії
- 28.Феномен «таємних шкіл», освіта в грецьких громадах, грецьке просвітництво в Османській імперії.
- 29.Діяльність таємної організації «Філікі Етерія» та її внесок в підготовку підґрунтя грецької національно-визвольної революції 1821-1829 рр.
- 30.Реформи першого президента Греції Іоанна Каподістрії.
- 31.Континентальна Греція (стислий опис).
- 32.Острівна Греція (стислий опис).

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Форма для іспиту в 5 семестрі

Поточний та періодичний контроль								Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T 1	T2	T 3	T 6	T 7	T 8	T 11	T 14		
7	7	6	6	7	7	10	10		
20			20			20		40	100

Форма для заліку в 6 семестрі

Поточний та періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Індивідуальні самостійні завдання	
T 4	T 5 –	T 9	T 10	T 12	T 13	T 15		
15	10	15	10	10	8	7		
25		25		25			25	100

Контрольні роботи за змістовими модулями здійснюються у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Підсумковий контроль проводиться в змішаній (письмовій і усній) формі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним / вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна література

1. Сніговська О. В. Новогрецька мова. Збірник вправ із практичної граматики. Ч.3. Прикметники, прислівники. Київ, 2016. 104 с.
2. Гедьо А. В., Араджионі М. А. Політичні причини переселення греків із Криму до Північного Приазов'я у 1778 р. (за архівними джерелами). Сходознавство. 2019. Вип. 84. С. 3–54.
3. Гедьо А. В., Іванюк О. Л. Російська імперія в боротьбі з османським спадком: підкорення народів Кримського ханства. Східний світ. 2022. №1. С. 5–20.
4. Добролюбська Ю.А. Філеллізм в сприйнятті європейської культурної традиції. Scientific Journal Virtus. 2021. May # 54. С. 112–116.
5. Історія цивілізації. Україна : у 3 т. Том 1 : Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е. - IX ст.) / упоряд. Михайло Відейко. Харків : Фоліо, 2020. 586 с.

6. Історія цивілізації. Україна : у 3 т. Том 2 : Від Русі до Галицького князівства (900 – 1256) / упорядник Олена Черненко. Харків : Фоліо, 2021. 592 с.
7. Менько В. Церковні братства в громадсько-політичному та етноконфесійному житті XVI–XVII ст. у світлі української історіографії. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. 2021. Вип. 35. С. 87–96.
8. Нариси з історії України / за ред. І. Смешко. Київ : Саміт-книга, 2020. 104 с.
9. Сніговська О., Маліхиті А. Офіційна і неофіційна дипломатія І. Каподистрії на тлі зародження етеристського руху. Дриновски сборник. Софія – Харків : Видавництво БАН імені проф. Марина Дринова, 2022. Т. XV. С. 161–183.
10. Kaplan Michel. Γιατί το Βυζάντιο; Μια αυτοκρατορία έντεκα αιώνων. Αθήνα : Μεταίχμιο, 2018. 448 σ.
(https://www.academia.edu/42162385/%CE%97_%CE%9C%CE%AC%CE%BD%CE%B7_%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%88%CE%BD%CE%B1%CF%81%CE%BE%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85_1821)
11. Vevelekos Dimos. Η Μάχη κατά την Έναρξη της Επανάστασης του 1821, 2018. Σ. 28.
12. Βασιλείου Φώτης. Βυζάντιο (324-451). Η ανάδυση μιας νέας αυτοκρατορίας. Αθήνα : Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2020. 227 σ.
13. Νεράντζη – Βαρμάζη Βασιλική. Βυζαντινή Ιστορία 324-1453. Θεσσαλονίκη : Γράφημα, 2022. 230 σ.
14. Χιώτης Ευάγγελος. Οι Έλληνες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. 2021 (<https://www.heu.edu.gr/oi-ellines-stin-othomaniki-aytokrator/>)

Додаткова література

1. Αθανασίου Βαλάντης. Από τη Ρώμη στο Βυζάντιο. Το έργο του Μ. Κωνσταντίνου. Σ. 1-11.
2. (https://www.academia.edu/9657632/%CE%91%CF%80%CF%8C_%CF%84%CE%B7_%CE%A1%CF%8E%CE%BC%CE%B7_%CF%83%CF%84%CE%BF_%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BF_%CE%A4%CE%BF_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%9C_%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85)

3. Κεκαυμένος Γεώργιος. Το κρυφό σχολειό. Χρονικό μιας Ιστορίας. Αθήνα : Εναλλακτικές εκδόσεις, 2012. 248 σ.
4. Гедьо А.В. Дипломатична діяльність Іоанна Каподістрії (1776-1831). Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Серія «Історичні науки» / Дипломатична академія України при МЗС України. Київ, 2016. Випуск 23. Частина І. С. 133–140.
5. Гордієнко Дмитро. Русь у системі зовнішньої політики Візантії першої половини Х ст. 2010. С. 1–28.
6. Історія Криму в запитаннях та відповідях / Відп. ред. В. Смолій; Упорядн. Г. Боряк ; НАН України. Інститут історії України. Київ : Наукова думка, 2015. 527 с.
7. Лук'янюк Володимир. Падіння Візантійської імперії (<https://www.jnsm.com.ua/h/0529N/>)
8. Лук'янюк Володимир. Падіння Константинополя (<https://www.jnsm.com.ua/h/0413N/>)
9. Пономарьова І.С. Греки Приазов'я: етнонаціональні процеси в аспекті трансформації традиційної культури (кінець XVIII - початок XXI століття) : дис. на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук : 07. 00. 05 / Київський національний університет імені Т. Шевченка. Київ, 2006. 355 с.
10. Україна крізь віки : у 15 т. Т. 2 : Античні держави Північного Причорномор'я / С. Д. Крижицький, В. М. Зубар, А. С. Русяєва / ред. В. А. Смолій ; НАН України, Ін-т археол. Київ : Альтернативи, 1998. 351 с.
11. Україна: хронологія розвитку : у 3 т. Т. 1 : 3 давніх часів до пізньої античності / О.О. Григор'єва, Л.Ю. Нескромнюк, М.Г. Белікю, С.А. Горбаненко, Н.М. Артем'єва. Київ : Кріон, 2010. 704 с.
12. Чайка Павло. Візантія і Візантійська імперія – шматочок античності в середня віки (<https://travel-in-time.org/uk/mandrivki-chasom/vizantiya-i-vizantiyska-imperiya-shmatochok-antichnosti-v-seredni-viki/>)

Електронні інформаційні ресурси

1. Ιστορία – Ε' τάξη. Β'. Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία μεταμορφώνεται (http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2178/Istoria_E-Dimotikou_html-empl/index2.html)
2. Επτά Ημέρες. Η Καθημερινή. Αφιέρωμα. Σ. 2-31.
3. Κέρης Π. Μαυρομάτη. Ο Ελληνισμός στην Ουκρανία από τους Αργοναύτες έως σήμερα. 2022. (<https://www.danioliptes.gr/2022/02/23/o-ellinismos-stin-oukrania-apo-toys-arg/>)

4. Λιαμής Ηλίας. Κρυφό Σχολειό. Η ιστορική αλήθεια. 2023. (<https://www.pemptousia.gr/2023/01/krifo-scholio-i-istoriki-alithia/>)
5. Μαρία Θερού. Οι πρώτοι Έλληνες της Ουκρανίας – Μια ιστορία 2.600 χρόνων. 2022. (<https://www.mononews.gr/politismos/i-proti-ellines-tis-oukranias-mia-istoria-2-600-chronon>)
6. Візантійська імперія – історія і події (<https://moyaosvita.com.ua/istoriya/vizantijska-imperiya-istoriya-i-podi%d1%97/>)
7. Візантійська імперія (<https://tureligious.com.ua/vizantiyska-imperiiia/>)
8. Герман Андрій. Історія переселення греків з Криму до Приазов'я. 2021. (<https://spzh.news/ua/istorija-i-kulytrua/80041-istorija-iskhoda-grekov-iz-kryma-v-azov>)
9. Громенко Сергій. Як Росія будувала Маріуполь на сльозах і крові. 2022. (<https://uifuture.org/publications/yak-rosiya-buduvala-mariupol-na-slozah-i-krovi/>)
10. Основна релігія Візантії. Роль релігії у візантійській цивілізації (<https://yrok.pp.ua/serednya-osvta/11289-osnovna-relgya-vzantyi-rol-relgyi-u-vzantysky-civlzacyi.html>)
11. Основні причини падіння Візантії (<https://yrok.pp.ua/serednya-osvta/13553-osnovn-prichini-padnnya-vzantyi.html>)
12. Поширення християнства і розвиток освіти на території Візантії (https://stud.com.ua/62320/pedagogika/poshirennya_hristiyanstva_rozvitok_osviti_teritoriyi_vizantiyi)
13. Шурхало Дмитро. Період України-Русі. Ціни X століття: як руси торгували із греками? 2021. (<https://www.radiosvoboda.org/a/x-stolittya-rus-i-vizantiya/31502218.html>)

Навчальне видання

**ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
(НОВОГРЕЦЬКА) —
3 КУРС БАКАЛАВРАТУ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з Іноземної мови за професійним спрямуванням (новогрецької)
для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Укладачі:

**СНІГОВСЬКА Оксана Володимирівна
МАЛАХІТІ Андрій Васильович**

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*
Дизайнер обкладинки *О. А. Кунтарас*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,40.
Тираж 100 прим. Зам. № 622.

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21

Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855

e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua; www.stranichka.in.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.